

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Évesre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Az obstina grammatizál.

Zombor, október 25.

Valamikor régen egy *i* betű miatt lángbaborult a kereszténység. Egyik fele szakadtig küzdött érte, másik fele irtó háborút indított ellene. Az ádáz harcban, melyet a szent meggyőződés heve indított s engesztelhetetlen gyűlölség folytatott, kettészakadt a keresztény világ s úgy maradt mind máig összeforraszthatatlanul.

Igy történt ez egy *i* betű miatt. Csakhogy az az egy *i* mélyen a keresztény hit velejébe vágott, mert elfogadása vagy el nem fogadása — a homouzion vagy homoiuzion — lényeges különbséget vont maga után az emberiség megváltójának isteni természetéről való felfogásban.

Városunk tanácsa és törvényhatósági bizottsága — úgy látszik — megirigyelte e világra szóló betűharc dicsőségét s ha már egy betűért lehetetlen felvértezkednie, megteszi egy szóért. A szó minden bizonnyal több, mint egy betű, csak az a baj, hogy míg amott a betűn fordult meg a lényeg, itt a szónak egyáltalában nincs döntő szerepe a fenforgó kérdés megoldásában.

A városnak egy nemes gondolkozású polgára egész vagyonát szülővárosa *ifjainak* magasabb kiképzésére szánta. A nemes emberbarát halála után egy pár évtizeddel egyet fordult a világ s a magasabb műveltség forrásai megnyitk a *leányok* előtt is. Egy ilyen fensőbb tanulmányokat folytató leány folyamodványa felvetette a kérdést: adományozhatók-e a szóban forgó ösztöndíjalapítvány kamatai *leányoknak* is vagy nem?

A tanács és a törvényhatósági bizottság nyelvkérdést csinál a kultura kérdéséből. Nem nézi, hogy a hagyományozónak általában a magasabb kiképzés előmozdítása lebegett a szeme előtt, hanem beleakaszkozva az *ifjak* megszükkült jelentésébe, kizárólag a fiúk részére foglalja le az alapítvány jótéményét.

Egy bölcs városatya az *ifjut* meg-

tette a latin *iuvenis* egyedüli egyértékesévé, holott Páriz Pápai, Molnár Albert a *legényt* veszi ennek. Az *ifjú* mint *ifjú, ifi, éfi* változatai voltaképen melléknevek s a jelentésük fiatal, serdült *adolescens*, mint az országszerte hallható s irodalomszerte olvasható *ifjú legény, ifjú leány, ifjú, ifjasszony* bizonyítja. Vajjon az Érdy-codex ezen helyét: „*Sok leány yffyak gyettekk kazdagssagokat*“ mire magyarázná a nyelvtudós városatya, ha szerinte az ifjú csakis fiút, helyesebben legényt jelent? Vagy micsoda badarság *mindkét nembeli ifjak-ról* beszélni? Pedig így beszél széles Magyarország s bizonyosan a törvényhatósági bizottság és a tanács tagjai is, amennyiben magyarok.

A tanács és a törvényhatósági szóértelmezésben mindössze annyi igazság van, hogy jelentés szűkítéssel a főnevesített *ifjak*-at rendszerint a finemre értjük és értetjük.

A törvényhatósági bizottság nyilván nem tudós akadémia, valamint a városi tanács sem akadémiai igazgató-tanács. De minek is ártják magukat annak a dolgába, mikor a megoldandó kérdés világeért sem nyelvkérdés, hanem, mint már mondtuk, kulturai kérdés? A nemeslelkű hagyományozó, kétségtelen, az alapítvány létesítésekor az *ifjak*-on, ha az ő szava, még csak fiukat érthetett, minthogy akkoriban a leánygyermek előtt a magasabb műveltség iskolái: a középiskola és az egyetem zárva voltak. A kérdés tehát nem az, mit kell érteni az *ifjakon*: fiukat-e csupán vagy leányokat is; hanem az kérdés, mi volt az alapító intenciója: az-e, hogy általában a magasabb műveltség terjedjen szülővárosában, vagy hogy kizárólag csak a fiukat támogassa a műveltség magasabb fokának megszerzésében s vajjon az alapító intencióinak megfelel-e az ösztöndíj jótéményének kiterjesztése a középiskolát és egyetemet járó leánytanulókra is.

Ezt a kérdést pedig meg lehet oldani malom alatti nyelvészkedés nélkül is, kivált ha elfogulatlan higgadsággal látunk hozzá, mint tette a val-

lás- és közoktatásügyi miniszterium az összes kezelése alatt álló s ugyancsak olyan időben létesített ösztöndíjalapítványokkal, mikor még a lányok még sem középiskolába, sem egyetemre nem járhattak.

Városi közgyűlés.

Zombor, október 25.

Zombor város törvényhatósági bizottsága folyó hó 23-án tartotta meg rendes évnegyedes közgyűlését — Fernbach Károly főispán távollétében — Hauke polgármester elnökle mellett.

A közgyűlési terem ez alkalommal érdekes képet mutatott. A szerb bizottsági tagok jobboldali asztalai tarkítva a 67-es magyar bizottsági tagokkal egészen megteltek, úgy hogy dr. Markovith, Czeisel, Frey és dr. Scheer már politikai ellenfeleik asztalainál Petényivel, Bugarszkyval és Paraceticssel kerültek össze.

A közgyűlési teremben „szintelenek“ asztalának nevezett asztal is teljesen megtelt érdeklődőkkel, csupán a balközépi és szélsőbali hátsó asztaloknál ültek a függetlenségi bizottsági tagok szórványosan.

A városatyák a polgármesternek terembeleptekor sűrű rajokban özönlöttek el a termet.

Hauke polgármester néma csendben foglalta el az elnöki széket s nyitotta meg a közgyűlést.

A bizottsági tagok pár pillanatig látható izgatottsággal vizsgálták egymást. E közben emelkedett fel Spanyol tanácsnok és érces hangon kezdte felolvasni a polgármesteri jelentést.

A botrányra éhes karzati közönség csalódottan sóhajtott fel, mert semmi diszonans hang sem vegyült a higgadtan megindult tanácskozásba.

A polgármesteri jelentést a legnagyobb figyelemmel, szinte szokatlan csendben hallgatták végig. Őszintén mondhatjuk, hogy az a város beléletének legaprólékosabb részleteit is világosan és körültekintő gondossággal tárta elénk. Nem is szólt hozzá senki, csupán azzal kapcsolatosan szólalt fel dr. Mayer Nándor, aki a bukóváci szállásoperálnál levő háznak lerombolását kérte, mert az a városnak semmi hasznát sem hajt; panaszkolta, hogy a sikarai és bukóváci ör a földtulajdonosoktól jogtalanul esőszébert szed; kifogásolta az adóösszeírásnál követett eljárást, mert olyanokat is felvesznek, akik egyáltalában adó alá nem esnek; a szállási postakézbítésre tett indítványt, illetve ez irányban egy év előtt benyújtott indítványának elinté-

zését sürgette; a szállási postakézbésítést a városi kézbesítők útján tartja megoldhatónak; a dűlőutak rendezetlensége ügyében utasítatni kérte a mérnöki hivatalt, hogy az egyesek által elszántott vagy jogtalanul birtokba vett utaknak eredeti állapotukba való állítása iránt haladéktalanul tegye meg intézkedéseit; végül kérte a szöntai-ut megszükitéséből fenmaradt uttest hasznosítását.

Nem kis derűtséget okozott *Petényi* bizottsági tag azon kérése, hogy az Erzsébetliget északi és déli oldalán az utakon felhalmozódott és a földből felbukkanó több ezer apró tégladarabot és kötörmelékot a mérnöki hivatal távolítsa el, mert éjjel életveszélyes az arra járás. (Derűtség.) *Dr. Lallosevits* közbeszól: Mit keres tanító ur éjjel az Erzsébetligetben? (Ujabb derűtség.)

Petényi az illemhelyek felállítását, a kofák megrendszabályozását és a marhajárlatoknak (szerinte *utleveknek*) gyorsabb kiállítását sürgette; felszólalásának végén kijelentette, hogy miután a polgármester működése ellen a legnagyobbfokú bizalmatlansággal viseltetik, a polgármesteri jelentést tudomásul nem veszi és nem fogadja el.

Mátray arra kérte a város tanácsát, különösen a mérnöki hivatalt, hogy az építkezéseknél a helybeli iparosokat részesítsék előnyben.

Az észrevételekre és kérelmekre az eddigi szokástól eltekintve, nem a polgármester, hanem az egyes szakelőadók adták meg a választ és felvilágosítást s a törvényhatósági bizottság tagjai valamennyit tudomásul vették.

A polgármesteri jelentést a közgyűlés tudomásul vette; a függetlenségi párti bizottsági tagok nem szavaztak.

Elhatározta a közgyűlés, hogy 100.000 kor. kölcsönpénzzel 46 munkásházat épített s az építést jövő tavasszal megkezdi.

Tudomásul vette a közgyűlés a városi gyámpénztári szabályrendelet jóváhagyását, Fernbach főispánnak azon intézkedését, mellyel a felfüggesztett Rell Lajos irodatiszt

helyébe ideiglenesen Pocsay Dezsőt helyettesítette; a város közigazgatási bizottságának félévi jelentését; az anyakönyvi kivonatokért szedendő díjak kezeléséről alkotott városi szabályrendelet jóváhagyását; az aradi Kossuth szobor leleplezésére történt meghívás folytán a tanács által tett intézkedéseket; a Sikara erdőben elszáradt fák értékesítése, a városi színházban a színelőadások megtarthatása végett elrendelt tűzbiztonsági intézkedéseket.

Átengedte a sörház felkét a felépítendő Koczik-árvaház céljaira azzal, hogy a jelenleg rajtaálló épület anyagát saját javára hasznosítja.

Eladta ölenként 6 korona vételárért Klinovszky Ágostonnak a Sziváci-uton levő 217 öl maradványföldet.

Dr. Mayer indítványára a köztisztasági szabályrendelet némely szakaszait módosították.

A Falcione-alapítvány adományozásánál kimondták, hogy „ifjak” gyűjtőfogalom alatt leányok nem értendők, az üresedésben volt két ösztöndíj állomást Szabó Istvánnak és Schmidt Bélának adományozták nagyon zavaros szavazatokkal.

Buday Gerőnek a város gazdasági és pénzügyi ügyviteléről tárgyában beadott s lapunk 79. számában ismertetett indítványát *Buday* Gerő elnöke alatt kiküldött s *Novákovits* Izidor, *Sstrilich* Zsigmond, *Dr. Mayer* Nándor és *Dr. Lallosevits* Jánosból álló bizottságnak adták ki.

A nőipariskola segélyezésére 1000 koronát, a Krump-féle magánpolgári iskola fenntartására 1500 koronát és a Rákóczy-szobor költségeihez való hozzájárulásra 3000 koronát, a zombori önkéntes tűzoltók laktanyai beburorozására 600 koronát, a bonyhádi Percel-szoborra 100 koronát adományoztak.

A városi alkalmazottak részére drágasági pótlékot szavaztak meg. Érthetetlen azonban, hogy a törvényhatósági bizottság amíg csupán Heinecz Kálmán főszámvevő drágasági pótlékát törölte, bár ez a tiszt-

viselő még csak e hó 5-én ment nyugdíjba, ellenben Rell Lajos felfüggesztett irodatiszt részére megszavazta a drágasági pótlékot.

Az 57 pontból álló tárgysorozat letárgyalása 4 és 1/2 óra hosszat tartott.

Készül az új ipartörvény.

Talán egyetlen törvényről sem szavaltak annyit, mint az ipartörvényről és egyetlenegy törvényt sem ígértek be annyiszor, mint ugyancsak az ipartörvényt.

Először megjelent az anyaggyűjtemény, majd megjelent lassan-lassan a tervezet is, melynek alig volt fejezete, amit ne a legnagyobb heveséggel utasítottak volna vissza az érdekelt körök.

A kormány, amidőn látta, hogy milyen nagy az agitáció a reform ellen, sietett azt hirtelenében módosítani, majd pedig valóságos iparos parlamentet hívott össze.

Egy-két napig tanácskoztak is a javaslatról s a tanácskozás vége az lett, hogy a reform aktái szaporodtak a sok elhangzott feljajdulással. Közben megbukott a kormány s az új ipartörvény kérdése ismét lekerült a napirendről.

Most aztán a „kereskedelmi miniszter számolva a közgazdasági érdekvélemények részéről hozzá érkezett sürgető fölterjesztésekkel, elrendelte, hogy az ankét tárgyalásainak folytatásához szükséges nagy előmunkálati anyagot végleges formában földolgozzák.

A földolgozás munkája a nyári szünet alatt teljesen lekötötte a miniszterium törvénykészítő osztályának tevé-

Az oroszlánkölyök.

Ott ült a szép asszony lábainál, alacsony, kis taburetten s szenvedélyesen csókolgatta annak hamvas, fehér, gömbölyű kezecskéjét.

— Az Istenért, Laci! Csak nem akar nekem komolyan udvarolni! — kacagott fel a szép, fekete, tüzeszemű asszony, kacérul hátravetve gretchen-frizurás, érdekes fejét.

— Dehogyan nem! Sőt egész komolyan el vagyok rá tökévelve! — felel az ifju, husz éves korának minden merészségével. Komolyan a szeme közé nézett annak az incselkedő tündérnek, kinek szavaiból mindenki inkább biztatást olvasott volna ki, mint elutasítást.

— És ez még a szemembe meri mondani! — apprehendált az asszony. — Tudja-e, hogy most, ezalatt a két hónap alatt, mióta idejött hozzánk vakációzni, én a maga mamája vagyok? Hova fajulnak el magában a fiui érzelmek?

— Kegyed iránt csak akkor tudnék fiui érzelmekkel viseltetni, ha Ödipusz sorsára akarnék jutni, asszonyom!

A szép asszony meghökken. Ennek a husz éves tacsónak a beszédében annyi merészség, annyi férfiaság nyilatkozik meg, mint amennyit ő a kis garnizon huszártisztjeiben keresett, de — nem talált. Ösztön-

szerüleg kihuzta kezét az ifjúból s először dugta a háta mögé, mikor a bolondos gyerek ajkához akarta vonni. Eddig látszólag duzzogva bár, de mégis szívesen megengedte neki ezt az ártatlan mulatságot s most először jött arra a gondolatra, hogy ez a kis „oroslánkölyök” — mint ő tréfásan nevezni szokta — tán mégis veszedelmesebb kissé a kelleténél. De nem bánta. Addig, míg kis mopszliként követte s örült, ha ruhájához dörgölözhetett, csak olyan játéknak tartotta, mint valami ölebeeskét. Így is hitta. De mikor a szép asszonyból kiáradó kábitó melegség, az önkéntelenül is forró kézszorítások merésszé tették a gyerekekben a felébredő férfit, tréfásan „oroslánkölyökké” avanszáltatta az ő kis ölebeeskéjét.

S az ifju örült nagyon ennek az avanszmannak. Középtermete, feltűnően kreolszínű bőre, kondor, gesztenyeszínű haja s apró macskaszemei voltak ennek a kölyöknek, de azokból az apró macskaszemekből annyi elszántság, akaraterő és merészség villogott, amennyit még egy olyan udvarláshoz szokott, könnyűvérű asszonyt is megfélemlített, mint amilyen ő volt.

Ott ült az alacsony taburetten és éles, kutató tekintetével mintegy szuggerálni iparkodott az asszonyt. Az pedig kerülte a tekintetét. Még mindig azon a merész mon-

dáson járt az esze. Felelni akart valamit, de az ifju közbevágtott.

— Ne akarjon kigunyolni, asszonyom! Tudja — hiszen százszor elmondta minden tekintetem, minden sóhajom, hogy szeretem. Én viszont tudom — igaz, hogy ön nem is csinál titkot belőle —, hogy gyűlöli a férjét. Azt is elmondta, hogy engem nála sokkal jobban szívelhet. Mi áll tehát utjában boldogságunknak? Miért nem akar meghallgatni, asszonyom?

Gonosz tűz villant meg a szép asszony szemeiben!

— Azért, mert azt akarom, hogy akivel megcsalom az uramat, arra legalább féltékeny legyen! Hogy ő is szenvedjen annyit, amennyit én szenvedtem. Hogy szembe kelljen néznie azzal a férfival, kiről mindent gyanít, de akiről semmitsem tud! Hogy küzdjön a vetélytársával mellettem és ellene! Akitől fél s akit bámul, s nem akit komolyan sem vesz, mert — gyerekeknek tart!

Szilajul rázta meg a fejét, dacosan körültekintett és izgatottan járt föl és alá a szobában. A „gyerek” pedig nem szólt semmit, hanem némán meghajította magát és eltávozott...

Odahaza elővett egy illatos kis levélpapírt s balkézrel a következő sorokat írta rá:

kenységét, amely az államtitkár közreműködésével a múlt napokban ért véget. Ennek következtében a földolgozott és átnézett anyag már sajtó alá kerül és a legrövidebb időn belül a nyilvánosság elé jut az a három hatalmas kötet, amely a hatóságok, kamarák, ipartestületek és szakegyesületek részéről érkezett kritikai véleményeket a tervezet rendszerében pragmatikusan összefoglalja.

Ez a munkálat szerves kiegészítő része lesz annak a nagyszabású kodifikációs anyagnak, amely a nyugodtabb időkben újból összehívandó ankét hozzászólása után a két évtizeden türelmetlenül várt új ipartörvény parlamenti tárgyalásának alapjául fog szolgálni.

Ebből is látható, hogy új ipartörvény helyett újabb „köteteket” kapunk, melyek az ipar sok súlyos baját aligha fogják orvosolni.

H I R E K .

Csak egy virágszálat!

A mi ősi megyeházánkban, ahova leérkezik kilenc miniszterium, nyolevanhat társ-törvényhatóság, ezer falu csip-csup és nagy csup ügye, ahol az akta gyári mennyiségben készül a vármegye kurilis nyelvén, a közgazgatás nomenklaturájának szabványain: ősi helyen ebben a napokban egy poetikus és minket megindító rendelet született.

Vojnits István alispán adta ki ezt a rendeletet a megye valamennyi főszolgabírájához s jellegje: csak egy virágszálat! Azt mondja az alispáni rendelet, hogy nemsokára virágokkal lesz ékes a temető s ha a kegyelet csak egy virágszállal köt kevesebbet a szeretet, a kegyelet koszorujába és ha csak

egy mécsessel kevesebb fog égni a sirokon, ha ezt a mécsesnek, ha ennek a virágszálnak árát följánlják a tüdőbetegeknek: akkor száz meg száz emberi élet halódó mécese pislog föl újra irgalmuk nyomán.

Ezt mondja a mi vármegyénk alispánja egy a főszolgabírókhoz intézett rendeletében. Mondja ezt alispánunk a belügyminiszter hívó szózatára. Mondja ezt a szegénysorsu tüdőbetegek érdekében.

A kérelem végig fog hangzani egész megyénkben!

Már halljuk is itt-ott, hogy az alispáni rendelet nagy visszhangot keltett. A szegénysorsu tüdőbetegekért buzgó József Szanatórium Egyesület száz gyűjtőtáskánál többet küldött vármegyénkbe. Ezeket a táskákat a főszolgabírók kérelmére irgalmas szívű uri hölgyek veszik kezükbe, sok megyebeli községünkben a községi előjáróság fog gyűjteni és e hó 30-án megindul vármegyénkben, valamint a többi vármegyében is országsszerte a gyűjtés, hogy összegyűjtsük több száz tüdőbetegnek gyógyíttatására a szükséges összeget.

Mert tudnunk kell, hogy az országos gyűjtés eredményét — melyből a mi vármegyénk oly lelkesen kiveszi részét — arra fordítják, hogy több gyermekes apák és anyák esdeklő kérését hallgatják meg és fölveszik őket a József Szanatóriumba, ezenkívül az országos gyűjtés egy része az új, az Augustia Szanatórium építésére fog szolgálni.

Ezeket tudván, kinek szívében ne keltene visszhangot az egyesület esdeklő kérése: Csak egy virágszálat!

Esdve kérünk minden embert, váltsa meg ezt a szent vámpot nemzete dicsőségére, özvegyek, árvák, ügyefogyottak könyeinek föl-száritására.

Csak egy virágszálat!

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Báthory Károly zombori m. kir. pénzügyi számtisztet a siketnémák váci kir. országos intézményéhez a X. fizetési osztály 3. fokozatába gondnoknak nevezte ki.

Athelyezés. Szép István zombori pénzügyi számgyakornok Szolnokra áthelyeztetett.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pilits Sándor okleveles tanítót és Marczikits Erzsébet okleveles tanítónőt a felsőkaboli községi elemi iskolához tanítónővé, illetve tanítónővé nevezte ki.

Urihölgyek szabászati tanfolyama. A zombori női ipariskola vezetősége több oldalról jött felszólításnak engedve, elhatározta, hogy ez évben uriasszonyok s leányok részére szabászati tanfolyamot rendez. A tanfolyamon szakszerűleg lesz a szabászat minden ága oktattva, de célszerűség szempontjából egybe lesz kötve gyakorlati oktatással (varrással) is. Így uri hölgyeinknek alkalmuk nyílik ezen igazán célszerű s szükséges dolgot elsajátítani anélkül, hogy kénytelenítve lennének valamely felsőruha varrási szalont látogatni. A vezetőség a tanórákat is úgy osztotta be, hogy a hölgyek miatta se házi, se társadalmi kötelezettségeikben háborgatva ne legyenek. A tanfolyam október hó vége felé kezdődik s 10 hétig tart. Hetenként három nap: hétfőn, szerdán s pénteken d. u. 3—5 óráig. (A tantermek villanyvilágításra vannak berendezve.) Beiratkozási díj 3 kor., tandíj 30 kor. Beiratkozni lehet mindennap délelőtt a nőipariskolában, Zrinyi-utca.

Kinevezés. A földmivélsügyi miniszter az óbecsei járás részére Zagovicza Velykó szenttamási és a topolyai járás területére Kozma Béla bácsfeketehegyi lakost gazdasági tudósítókká nevezte ki.

Dalestély. A zombori iparos dalárda folyó évi november hó 13-án az ipartestület helyiségeiben dalestélyt rendez a következő műsorral: 1. A magyar nóta. Sztojanovitsól. Férfikar. 2. Népdalok. Énekli Hrabovszki István. 3. Hajrá-hajrá... Huber K.-tól. Férfikar. 4. Rácsos kapu... Kettősdal. Éneklik Hrabovszki István és Varga Kálmán. 5. Rákóczi dal. Révfi G.-tól. Férfikar. Műsor után tánc. Belépődíj személyenként 1 kor. 20 fillér, családjegy 3 korona. Pártoló tagok tagsági jegyök harmadik szelvényével váltják be jegyöket.

Kinevezés. Az érseki hatóság Schwager Antalt palonai kántortanítónővé ki-nevezte.

A bajai új állomás. A bajai kereskedők kérelmére a kereskedelmi miniszterium elhatározta, hogy a szabadka—bajai vonal elsőrangúsításával kapcsolatban a bajai vasuti állomást renoválja és kibővíti. A bajai pályaudvar új felszerelésének és kibővítésének költségeire a kereskedelmi miniszterium 350,000 koronát vett előirányzatba. Az építkezések esetleg csak 1911-ben fognak befejeződni.

Festő- és iparművészeti tanfolyam. Hogy a művészetnek a gyakorlati életben való elterjedése a közönség körében intenzívebb módon elősegíthessék, a nőipariskolával kapcsolatosan egy festő- és iparművészeti női tanfolyam létesült Zomborban. Résztvevője lehet bárki, aki ilyenmű kiképzésben óhajt részesülni. Tandíj havonként 8 korona, beiratási díj 2 korona. A tantervbe van véve: alakrajz, csendélet, himzés- és kivarrás-tervezés és ipari tervezés a technikának legkülönbözőbb fajaival u. m. ceruzarajz, kréta- és szénrajz, tollrajz, víz- és olajfestés. Ami pedig az anyagot illeti, a különböző színes és nem színes papírokon kívül vászonra, selyemre, üvegre, bőrre, fára és bársonyra is festhetnek, esetleg az étetéssel kombinálva. A gyakorlás hetenként 2 órában történik minden kedden d. u. 2—4 óráig. A tanfolyam kezdődik november hó 2-án és kiállítással végződik június hó végén. Beiratkozni lehet a nőipariskolában (Zrinyi utca).

A segéd adósságai. Érdekes határozatot hozott a minap a budapesti ítélőtábla. Egy konkrét eset kapcsán kimondotta, hogy a segéd szolgálatadója előtt nem köteles vagyoni viszonyait feltárni és az a körülmény, hogy a segéd alkalmazásakor nem közölte, hogy adósságai vannak, ez a felmondás nélkül való elbocsátás okául nem szolgálhat.

„Uram!

Amit mindenki lát és amit mindenki tud, az ön előtt, ügylátszik, még titok, az ön felesége van olyan zseniális asszony, hogy önt nem valami házibaráttal csalja meg, hanem azzal a kis fiatal emberkével, kit ön, valami távoli rokonság révén, oly szívesen lát házában mindennapos vendégül. Ezt az önre nézve örvendetes körülményt figyelmébe ajánlja jóakarója

Aliquis.”

A levélre ráírta a szép asszony férjének címét, postára adta s aznap nem ment oda látogatóba.

Másnap olyan közömbös arccal kopogtatott a kis szalon ajtaján, mintha csak a tegnapi beszélgetést jött volna folytatni. Annál élénkebben fogadta az asszony.

— Ujságot mondok, Laci, magára nézve örvendetes ujságot! Képzeld csak, a férjem tegnap óta féltékeny magára! Tegnap szcenát csinált és emlegette a világot, mely mindig többet és rosszabbat hisz, mint ami áll. Figyelmeztetett, hogy ne fogadjam magát oly sűrű egymásutánban s hogy ne legyenek magával szemben oly bizalmas, mert a világ, ha mindjárt csak husz éves is, már férfiszámba veszi és — suttog. Szóval, erősen féltékeny! Mit szól ehhez, Laci?

Szemeit az affektált szeméremnek azzal a kacérságával sütötte le a földre, mely a szenvelgett Madonnában is elárulja a bachansnót.

— Emlékszik-e, mit mondtam tegnap? — folytatta suttogásba vesző, behizelgő hangján. Odasimult az ifjuhoz, titkon megszorította a kezét és — várt. Időt engedett neki, hadd vonja le már most ebből és a tegnapiból a következtetéseket...

Az „oroszlánkölyök” pedig ott áll szótlanul egy darabig. Azután a tegnap még rajongó Romeo büszkén felemelte a fejét és szárazon mondta az asszonynak, lassu vontatott hangon:

— Asszonyom, én nem vagyok jó médium a boszuállásra! Ha nem szeretett magamért, a férje kedvéért meg én nem szerethetem. Én rózsza akartam lenni az ön keblén és nem méreg, mellyel másnak az életét akarja ön tönkretenni. Ha az nem lehettem, ez nem leszek, még akkora árért sem, mint az ön szerelme!

Hidegen meghajtotta magát, s úgy, amint jött, elindult hazafelé. Ott becsomagolta a holmiját, aztán jegyet váltott — a hazautazására.

Hivatalvizsgálat. Szemző János titeli főszolgabíró folyó hó 20-án és 21-én vizsgálta meg Káty község ügykezelését és a tapasztalt rend felett teljes megelégedésének adott kifejezést.

Akcio a kisiparosokért. A kormány, mely már-már megfeledezett a meglévő kisipar fenntartásáról és ápolásáról, arra kényszerítette a vergődő kisiparosokat, hogy szervezkedjenek és szervezeteik révén adjanak súlyt fellépésüknek. A kisiparosok csakugyan szervezkednek és máris erősen ostromolják a kormányt, hogy szakítson azzal a mostoha bánásmóddal, amelyben őket eddig részesítette. A kormány a heves ostromra végre felébredt álmából és intézkedett, hogy a közszállításonál, ahol csak lehet, elsősorban vegyék figyelembe a kisiparosok és a kisiparosok szövetkezeteinek ajánlatát a közszállítási rendelet ama szakaszai alapján, amelyek a kisipar érdekében a verseny kizárását teszik lehetővé.

Eljegyzés. Várossy Mihály tiszakálmánfalvai jegyző jegyet váltott Bácskai szül. Fauszt Paula urhölgygel.

Továbbképző ipari tanfolyamok. A m. kir. Technologiai Iparmúzeum az iparosok továbbképzése érdekében Zomborban 1909. évi november 1-étől kezdődőleg tíz tanfolyamot létesít a következő tárgyakra: üzleti fogalmazás és ipari számtan, külön az iparosok és iparosnők számára; szerkezeti és ábrázoló mértan; szabadkézi rajz; építőipari szakrajz; ipari könyvvitel; cipész- és szabóipari szakrajz. — Az előadásokat az esti órákban tartjuk meg. Tandíj nincs; beirási díj címén az építőipari szakrajzra 3 korona, az üzleti fogalmazásra, a számtanra és a könyvvitelre 1—1 korona, a többire 2—2 korona fizetendő. Beiratkozhatnak az iparos mesterek és segédek. A beírás naponként a délelőtti órákban a felső kereskedelmi iskolában az igazgatónál, az ipartestületben az ipartestületi jegyzőnél történik. Ugyanott részletes felvilágosítás is kapható.

Bucsu-bál. A bezdani kath. legényegylet folyó hó 31-én saját helyiségében zászlaja javára műkedvelői előadással egybekötött zártkörű bucsu-bált rendez.

Uj kétkoronások és tizkoronások. Régi terv, hogy az érepenzforgalom megkönnyítése céljából egy új pénzdarabot, kétkoronásokat fognak veretni és pedig Magyarországon is, Ausztriában is 50 millió darabot. Az egykoronásokat is szaporítani fogják legalább 100 millió korona értékű új veretű koronásokkal. Az Osztrák-Magyar Bank pedig felhatalmazást kap arra, hogy a 160 millió korona kontingensen felül új tizkoronás bankjegyeket bocsásson ki. Ez a felhatalmazás az 1892-ben kelt érmeegyezményhez csatolt pótszerződésből ered és ez ugyanakkor jár le, amikor az érmeegyezmény, vagyis 1910-ben.

Csaló földmives. Hiesli György szabályai földmives nemrég szabadult ki két évi börtönéből. Amint hazaért, első dolga volt régi mesterségét folytatni. Egy fegyházviselt cigány összehozta Simó József és Czukor József erdélyi gazdákkal, akik véletlenül Zsablyán tartózkodtak és bemutatva nekik. Hiesli előadta a hiszékeny székelyeknek, hogy ő marhakereskedést szándékozik üzni s e célból társakat keres, legyenek ők a társai. A székelyek ráállottak az üzletre és a csalónak 2360 koronát adtak át. Hiesli természetesen nem vett marhákat és a pénzt sem akarta visszaadni a székelyeknek, akik erre följelentették. A csendőrség megindította az eljárást, egyelőre minden eredmény nélkül, mert Hiesli mindent tagad.

Leforrázott leány. Az újvidéki cukorgyárban alkalmazott Sztricszevits Mileva 17 éves leány e hó 21-én karján és lábán könnyű égési sebeket szenvedett a 70° forró cukorkólól, amellyel saját vigyázatlansága folytán leöntötte magát. Sebeit csakhamar bekötötték és mentőkocsin a kórházba szállították, ahonnan már másnap javultán kibocsátották.

Halálos angyalcsinálás. Miszkovits Mihályné szül. Szalczák Éva ópalánkai lakos tiltott operáció következtében meghalt. A megejtett nyomozás következtében özv. Szpevák Györgyné szül. Pavlov Julka 56 éves ópalánkai asszonyt, kit ezen műtéttel gyanúsítanak, letartóztatták.

Felekezeti tanítók végelbocsátása. A közoktatásügyi miniszter valamennyi felekezeti főhatósághoz, illetőleg iskolatanácsokhoz köriratot intézett, melyben a felekezeti tanítók végelbocsátása iránt intézkedik. A köriratban a miniszter az 1907. évi XXVII. tc. 23. és 24. szakaszai alapján, félremagyarázások és eltérések kikerülése céljából hatályon kívül helyezi a m. kir. helytartótanács 1863. évi 71.112. szám alatt kiadott szabályrendeletét, mely a róm. katolikus, görög katolikus és görög nem egyesült hífelekezeti elemi iskolai tanítók végelbocsátása körül követendő eljárásra vonatkozólag intézkedett.

Eltörte a lábát. Génál Ferenc volt zombori ügyészségi fogházör, jelenleg apatini járásbírószági szolga a múlt napokban a járásbíró háza előtt levő fákról a fölösleges ágakat akarta lefűrészelni, miközben az állványról egysúlyát veszítve, oly szerencsétlenül esett le, hogy lábát törte. A szerencsétlenül járt embert hazaszállították lakására és rögtön gondos ápolás alá vették.

Milyen idő lesz? Meteor írja: Az október 26—27. és 28-iki változások napokon, vagy közvetlen ezek körül kiadós csapadékos idő várható, mely egyszersmind erősebb lehűlést, esetleg deris időt is hozhat, ha a napon ciklonos hatások lesznek észlelhetők. November hó változások napjai 4, 9, 11, 17, 20, 22, 24. és 27-re esnek. Ezek közül a legerősebb hatásúak: 4, 9, 17, 24. és 27. A 4-iki állandóbb és enyhébb szárazabb jellegű; a 9-iki változó, de inkább szeles, esetleg hűvös vagy hideg; a 17-iki enyhe; a 24-iki szeles vagy viharos, hideg jelleggel és csapadékkal, melyre a 27-én beálló és nálunk nem látható teljes holdfogyatkozás esik, tőle foghatni.

Gyufamonopólium készül. Ha a jelek nem csalnak, egy-két esztendő múlva már szerencsénk lesz a gyufamonopóliumhoz is. Ezt a „szerencsét” Ausztriának köszönhetjük, ahol — állítólag — az érdekelt körökkel bizalmasan közölték, hogy a jövő évi költségvetésbe az osztrák pénzügyminisztérium föl akarja venni a gyufamonopóliumból várható jövedelmeket. Az osztrák kormánynak az a terve, hogy a gyufamonopóliumot bérbeadja egy társaságnak. Talán fölösleges hangsúlyozni, hogy az osztrák példát mi is követni fogjuk, mert Ausztria Magyarország nélkül nem csinál semmit és megfordítva. Amint-hogy Ausztria csak akkor hozhatja be a gyufamonopóliumot, ha ugyanezt teszi Magyarország is.

Kuruzslás angol csodabálzsammal. A madarasi csendőrszolgabíró regóta figyelemmel kísérte Kisantal Rozália asszonyt, akihez fordultak a környékbeliek mindentéle bajukban. A csendőrség most kiderítette, hogy a derék asszonyság babonás komédiákkal csapja be a hiszékeny népet. Sőtáló Mari 16 éves leányt Kisantal Rozáliához vitték a szülei, hogy „rontással” szüntesse meg a leánynak egy szegény legény iránti szerelmét. A kuruzsló asszony az angol csodabálzsam néven ismert háziszereből adott a szerelmes leánynak és mindenféle neveléses hókuszpókuszt végzett vele. A szülők a szerelmi gyógyításért 32 koronát fizettek Kisantal Rozálnak. A csendőrség azonban tudomást szerzett a dolgról és a jómódu kuruzslónő ellen csalás miatt megindította az eljárást.

Öngyilkosság. Csikós Ferenc mélykúti papucsoslegény most akart házasodni. Az apja azonban kikötötte, hogy az esküvőn ne legyen muzsika, mert nemrég halt meg a legény anyja. Csikóst ez nagyon bántotta, annál is inkább, mert a bátyja esküvőjén a rezesbanda játszott. Első dühében meg akarta ölni a bátyját, aki a csendőrségre futott segítségért. Csikós ekkor egy nagy bőrvágó késsel szíven szúrta magát és rögtön meghalt.

Az államvasutak mentőkocsijai. A kereskedelmi miniszter Tóthfalussy vasuti főorvos ajánlatára már régen elhatározta, hogy az üzletvezetőségek és a nagyobb állomások részére mentőkocsikat bocsájt rendelkezésre. Ezen mentőkocsik egyrésze már készen van és még ez évben a használatra átadják.

Öngyilkosság. Francia Erzsébet 17 éves csurogi cseléd a múlt napokban a Csurog község alatt huzódó holt Tiszába ugrott és belefullt.

Utban a szeszkartel. A szeszadó fölemelése óta a szeszgyárak, főleg a nehezebb viszonyok közé került ipari szeszgyárak, állandóan azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy hitelviszonyaik javítása érdekében közös megállapodásra jussanak. Egy új pénzintézetet akarnak alapítani, mely foglalkoznék bank- és áruüzlettel s egyúttal a szeszgyárak hitelműveleteit végeznék, míltal a szeszgyárak az eddigi bankösszeköttetéseiket felbonthatnák s olcsóbb hitelhez jutnának. A bankalapítás tervét azonban nemcsak a hitelgények kielégítése céljából vetették fel a szeszgyárak, hanem éppen azért, hogy a mezőgazdasági szeszgyárakat is bele akarják vonni a bankalapítási mozgalomba, a bank egyúttal a szeszértékesítést is szerveznék, úgy hogy ilyen módon megvalósulhatna a szeszgyárak rég óhajtott terve is: a szeszértékesítési központ, vagy magyarul: a szeszkartel.

Verekedő suhancok. Láng Jakab regőcei földmives 15 éves István és 11 éves Mátyás nevű fia a györgypusztai határban a marhákat őrizték. Délután 5—6 óra között a pásztorokhoz csatlakozott Barity György garai 15 éves fia. A kamaszok valami fölött összevesztek. Láng István előrántotta bicskáját, hogy megszurja Barityot. De szándékában Barity megakadályozta. Elvette a kis Láng botját és azzal addig ütötte Láng Istvánt, míg az eszméletlenül el nem terült a földön. Láng Istvánt eszméletlenül a mezőn dolgozó emberek hazaszállították és ott hosszasan élesztgetési kísérletekkel eszméletre térítették. Az arcán veszedelmes sérülések vannak és csak hetek múlva gyógyul meg. Barity György ellen a bíróságnál tettek panaszt.

Fischer Malvin, Juhász-utca 4. sz. alatt női kalapjavításokat, átalakításokat, új kalapok készítését jutányos árban elfogad.

Letartóztatott vén bűnös.

Szomorú dolog az öregség. Eltűnik a fiatalság minden frissesége, minden üdesége. Öreg emberek, akik fiatalokkorban nagyszerű ötleteket, világraszóló zsenialításokat, csodálatos ügyességeket produkáltak, késő vénységükben megkopnak, a frissességük szálnalmas lassúsággá vénhed, az ötlet-termelésük elapad, az ügyességük csődöt mond. Szomorú sorsa ez az öregségnek. Ez a bánatos sorsa minden öreg embernek.

Igy történik ez még a szélhámosokkal, a kasszafurókkal is. Azok, akik szédelgéseikkel, káprázatos ügyességgel keresztülvitt szélhámosaikkal brilliroztak fiatalokkorban, aggságukra hihetetlen módon tehetségtelenné válnak. Ez a végzet ért utól egy szabadkai hirhedt szélhámost is. Maczankó György viharedzett szédelgőről van szó. Ez a hirhedt vén bűnös a rendőrség főkönyveinek kimutatása szerint tíz esztendőt töltött a börtönben, — tölthetett volna többet is — egy csomó szélhámoságnak, lopásnak, betörésnek, kasszafurásnak volt a hőse és most, fakó öregségében — libalopás miatt tartóztatták le.

Betörő pályáját orgazdaságon kezdte. Két évre ítelték el Szabadkán. Börtönügyi

karrierjét azzal folytatta, hogy Hódmezővásárhelyen másfél esztendőre ítelték el. Még vagy tíz hónapot töltött a szabadkai járásbírói ítéletéből a fogházban, azután — lehet vagy 15 éve — néhány társával elkövette a Geiger-féle negyedmiliós kasszafurást. Ezért is kapott volna néhány évet, de kiszökött Szerbiába. A pénzt hamarosan elverte s újból a tolvajlásból igyekezett élőködni. Rajtacsípték és Belgrádban 12 évre ítelték el. Letöltött körülbelül hat évet, amikor Sándor királyt meggyilkolták s Karagyorgyevics, az új király megkegyelmezett neki is. Egy ideig még Szerbiában élt, amikor pedig elévült a Szabadkán elkövetett bűn büntethetősége: visszajött. Azóta kevés dolgot adott a rendőrségnek. Mintha megjavult volna. Ugylátszik azonban, hogy rosszul ment az agg kérdésesült kasszafurónak, mert libalopásra vete-medett szegény.

A múlt héten egy Zrényi Ferenéné nevű szegény asszony jelentette a szabadkai rendőrségen, hogy hét darab hizólibát loptak el tőle. A nyomozást azonnal megindították és hamarosan el is fogták a tettest: az öreg Maczankó Györgyöt. Letartóztatták.

El lehet képzelni, hogy a letört szel-hámos milyen élénken fog szégyenkezni azon, hogy már a libalopásig süllyedt. Ő, aki néhány esztendővel ezelőtt nem is adta kasszafuráson alul.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ október 24-iki száma fő közleményeiben Budapest küldöttségének boszniai fogadtatásával és Bleriot felszállásával foglalkozik, mind a kettőről egész sereg képet mutatva be. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Hegedüs István és Endrődi Béla versei, Lesueur franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: cikk Bleriot repüléséről, Maderspachné ruszkabányai emlékének képe, Benczur Gyula ünneplése Nyíregyházán, Ferrer arcképe, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 korona, a „Világkrónika“-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

A „Jó Pajtás“. Sebők Zsigmond és Benedek Elek pompás új gyermeklapjának negyedik száma is megjelent már. Igazán elmondhatni, hogy a magyar irodalom színe-java fogott össze, hogy széppé, gazdaggá és hatalmassá tegye ezt a lapot; az új számban is legjelesebb írónk egész sora szólal meg. Endrődi Sándor hívja össze a lap élén álló versével a gyermekereget vidám mulatozásra, kedves beszélgetésre. Mikszáth Kálmán folytatja a Rákóczi-korból vett tárgy elbeszélését. Sebők Zsigmond tovább utaztatja Dörmögő Dömötört, a híres mackót automobilján, ezuttal mint képviselő szerepel a faluban; ugyancsak Sebők Zsigmond befejezi Zrínyi Miklós gyermekkoráról szóló elbeszélését. Benedek Elek folytatja regényét és tréfás kis csalimesét mond el a gyermekek multságára, Barna Izidor multságos verset ír egy rossz fiu egér-kalandjáról, Tomcsányiné Czukrasz Róza falusi történetet mond el. Külön érdekesség Rákosi Szidi, a nagy színművész nő cikke, amelyben bájos dolgokat mond el a gyermekeknek a táncról, finom egyénisége

szeretreméltó varázsát vive bele mondani-valóiba. A lap szépségét Tull Ödön és Márton Ferenc pompás rajzai teszik teljessé. A szerkesztői izenetekkel és érdekes talányokkal fejeződik be a gazdag tartalom. A „Jó Pajtás“ a Franklin-Társulat kiadásában jelen meg; előfizetési ára egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) és minden könyvkereskedés.

C S A R N O K.

Nehéz az élet.

— Keleti mese. —

Mehemed sah-in-sah, a királyok királya, nyugtalanul járt fel s alá a dolgozó szobájában. Nagyvezére, Melhani, hallgatagon ülve az íróasztalán, aggódó szemmel kísérte mozdulatait, mert tudta, hogy Mehemed ki van kelve magából.

— Mikor jön meg a gyorsfutár Bagdadból? — kérdezte a sah.

Már századszor kérdezte és Melhani mindannyiszor azt felelte:

— Itt kell lennie minden pillanatban. — Minden pillanatban! — Mehemed öröngve pattant fel és elharapta hukájának borostyánszopókáját. — Minden pillanatban! S én órák óta várok már reá... órák óta!

— Valami baj történetet vele, óh világ disze és ragyogása — mondotta bátortalanul a nagyvezér s olyan szemmel nézett urára, mint a megvert kutya.

— Nem szabad bajnak történnie vele. Érted-e? Jaj neked!

Sápadtan derengett már a reggel. A háztömegek bizonytalan körvonalakban váltak szét egymástól s a mináreték óriási ujakhoz hasonlóan meredtek a levegőbe.

Melhani hallotta, hogyan kering a vér ereiben. Reszkető kézzel irt meg egy levelet Farsz tartomány helytartójának. Az utcán hangok támadtak, egy számár ordított, egy kakas kukorékol, asszonyok rikácsoltak. A sah nagyot sóhajtvá vetette le magát a kanapéra. Gyorsfutárt küldött volt Marpasz örmény bankárhoz, Bagdadba. Mehemednek pénzre volt szüksége s ha csak nem akarta zálogba tenni ékszereit az európai bankokban, Marpaszhoz kellett küldenie, aki ilyenkor bizonyos követelésekkel szokott előállani bizonyos homályos üzleteket illetőleg, melyeket Lurisztánban vagy másvalahol a határszélen szokott lebonyolítani... A pénz, a pénz... az ember már a saját alattvalóit sem szípolozhatja ki, mert különben meg találnak ijedni az idegen államok, hogy nekik már nem marad semmi. Manapság nincs nyugta már a fejedelemnek sem! Azelőtt csak méregről tudott a világ, de manapság már van bomba és vannak európaiak... kinek biztos már az élete?

És mintha végtelen messzeségből hangzanék — egy dervis éneke ütötte meg fülét:

„Csak azért élünk, hogy elpusztuljunk,
S reményünk a feltámadás!“

A palota ablakai alatt néhány hangszer kornyikált. Nyers férfihangok énekeltek egy dalt a halálról és a szerelemről. Mindig és mindig csak a halál, mely ott leskelődik minden zugból, ugrásra készen.

— Nem, nem! — kiáltott fel a sah. Nem akarok elpusztulni... nem akarok elpusztulni!

— Allahra és a szent kalifára, mi történt veled sahom? — kérdezte Melhai szív-szorongó pillantást vetvén Mehemedre, ki eltorzult arccal fordult a fal felé.

— A rettegés bánt nagyvezér: Attól tartok, hogy Marpasz nem ad pénzt, mert nemrégiben nem hallgattam meg követeléseit. Akkor aztán az európaiakhoz kell folyamodnom.

Melhani tovább irt, Mehemed pedig odalépett a kályhához és rágyújtott a vízi

pipájára. Az ópiummal kevert dohány lecsilapította.

Kopogtattak a szoba nehéz vasajtaján. Melhani nehézkesen felállt és kinyitotta az ajtót. Ott állt a meghitt szolgák egyike és jelentette:

— A Bagdadból érkezett gyorsfutár künn áll a kapu előtt.

— Tüstént jöjjön fel.

Néhány pillanat múlva, míg Mehemed sah nyugtalanul és viharosan dobogó szívvel járt-kelt a szobában, belépett mélyen hajlongva a futár, egy még ifju kurd tiszt és szótlánul átnyújtott a sahnak egy levelet.

— Elmehetsz, de várj készen, ha ismét szükségem lesz rád.

A sah reszkető kézzel bontotta fel a levelet. Melhani élesen figyelve nézett rá, hogy arcizmainak vonaglásából találhassa ki a levél tartalmát. Csak az állt benne: „Nem“ s egy szóval sem több, még csak egy árva névalírás sem. Ezt kellett ma lenyelnie a királyok királyának!

Mehemed sokkal gyengébb volt, semhogy dühös kiáltásra fakadhatott volna. Leroskadt a kanapé párnájára és hangja tompa volt, amint így szólt:

— Most már mégis csak az európaiaknál kell kopogtatnom...

Hosszu hallgatás következett, csak a két férfiú nehéz pihegése hallatszott. Sajátszerű ragyogás ült ki Melhani arcára.

— Uram — szólalt meg aztán a nagyvezér — megengeded-e, hogy én szolgáljak azzal a kölcsönnel?

Mehemed riadtan nézett rá.

— Te! — tört ki belőle aztán a szó végre. Aztán erőltetve mosolygott. — Egy millióra van szükségem.

— Megadhatom.

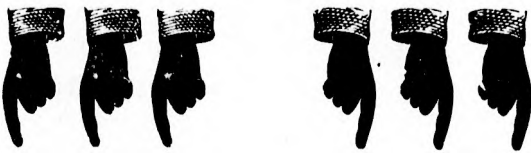
Melhani az asztalhoz lépett és kiállított egy utalványt, mely az angol bankra szólt. Szótlánul nyújtotta át urának.

— Megmentöm vagy! — suttozta Mehemed és karjaiba zárta.

De Melhani arcán mosoly röppent át, hiszen csak csekély részét adta vissza annak, melyet ép tőle lopott el.

HIRDETÉSEK.

Egy jó házból való fiu
— teljes ellátással —
tanoncúl
== felvétetik ==
SCHERER M.
üveg-, porcellán- és bútorkereskedésében
== ZOMBORBAN. ==

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 47

HIRDETÉSEK

— FELVÉTELTÉK —
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Tanonc felvétetik.

Egy jó házból való
fiu tanonc felvétetik
HERMANESZ OTTÓ
cukrászdájában, ZOMBOR.

3-1

::: Kiadó lakások. :::

Zomborban, az Erzsébet-téren levő
11. sz. házban 4 szobás lakás (2 utcai és 2 udvari) 1 előszoba, fürdőszoba, cselédszoba, nagy pince és a hozzávaló mellékhelyiségek, — továbbá a **Dob-utcában levő 18. sz. házban** 2 utcai és 1 udvari szoba, 1 előszoba, pince és a hozzávaló mellékhelyiségek, — végül **ugyanott 2 szoba, előszoba, pince és a hozzávaló mellékhelyiségek november 1-ével kiadók.**

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos:

BOSNYÁK TÓBIÁS

3-3

Zombor, Erzsébet-tér 11. sz.

2400. szám. 1909.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1909. évi 9871. számú végzése következtében dr. Czeisel Lajos zombori ügyvéd által képviselt Szedő Gáspár s t. budapesti cég javára 242 kor. s járulékaik erejéig 1909. évi szeptember hó 23-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2860 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: nyomda betűk és motor gépek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1909. évi V. 1575/2. sz. végzése folytán 242 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi augusztus hó 12. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 81 kor. 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Szentháromság-tér 5. leendő eszközlésére 1909. évi november hó 6-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1909. évi október hó 16. án.

Styram Mór,

kir. bir. végrehajtó.

Kiadó ház.

**A Széchenyi-körut
16. sz. ház 1909.
évi november hó
1-től kiadó.**

39702. szám

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

alisp. 1909.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t. cz. alapján kiépítendő bács—zsablya—tíleli törvényhatósági közut Paripás, Pinczéd és Urszentiván községek között elvonuló 15·700—27·335 km. szakaszán vállalatban teljesítendő munkálatokra vonatkozólag 1909. évi július hó 15-én megtartott versenytárgyalásra beérkezett ajánlatok egyikét sem fogadván el, ezen építési munkálatok biztosítása céljából ezennel újabb nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

1. Ezen utépitkezésnél a következő munkák fognak vállalati uton biztosítani:

a) földmunka;

b) alapkő, zuzott kavics, kötő- és fedőanyag előállítás, vasuti vagy vizi szállítása, lerakása, helyszínére való fuvarozása és a kőpálya előállítása;

c) betoneső átereszek építése;

d) kerékvetők felállítása.

Ajánlatok ezen összes munkálatokra együttesen teendők; munkanemenkint külön-külön tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

2. A munka teljesítésének határideje a munkaátadás napjától számított 40 hét, mely időbe a november hó 1-től márczius hó 1-ig terjedő téli időszak nem számítatik be.

3. Az ajánlatok egységárrakkal teendők; százalékos árendeményt, vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„BÁCS-BODROG VÁRMEGYE ALISPÁNJÁNAK

ZOMBOR.

Ajánlat a 39702. alisp. 1909. számú versenytárgyalási hirdetésben a bács—zsablya—tíleli törvényhatósági közut 15·700—27·335 km. szakaszának kiépítésére vonatkozólag kiírt munkálatokra.“

A kőanyagokra csakis a költségvetésben és a vonatkozó részletes feltételek 22. §-ban körülírt minőségű kővekkel tehető ajánlat. Az ajánlott kőanyag mindenik fajtájából az ajánlattevő pecsétjével ellátott 2—2 db minta is bemutatandó. Amennyiben a bemutatott kőanyag a budapesti kir. József műegyetem laboratóriumával kapcsolatos kísérleti állomás által már megvizsgáltatott, az ajánlathoz ezen hivatalos vizsgálatról kiadott bizonyítvány hiteles másolata is csatolandó. Csatolandó továbbá az ajánlati költségvetés, melynek megfelelő rovatába az egységárak és a tételek összege feltüntetendő. A kiírási művelethez a hivatalos költségelőirányzat csatolva nem lesz és a pályázók által be nem tekinthető.

A kőanyagok szállítására vonatkozólag a m. kir. államvasutak vonalain a beruházási utépitkezések kőanyagaira érvényben lévő viteldijkedvezmény vállalkozónak is biztosított azzal a kikötéssel, hogy az anyagok 400 tonna rakománynyal terhelt zárt vonatokban szállítandók, mert a kedvezmény csak teljes vonatokra érvényes.

Ezen körülmény ajánlattevők által a kőanyagok egységárainak megajánlásánál figyelembe veendő.

4. Az ajánlatok Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalánál (Zombor, vármegyei székház, I. emelet, közigazgatási iktató) 1909. évi november hó 30-ik (kedd) napjának délelőtti 9 órájáig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

5. Bánatpénztől készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban az ajánlati költségvetés végösszegének 5%-a legkésőbb 1909. évi november hó 29-ik (hétfő) napjának déli 12 órájáig jelen hirdetmény számára való hivatkozással a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

Nagy 00
forgalmu **vegyeskereskedés**
traffkal egy nagy szerémi
helységben, a **fő-utcán**,
a tulajdonos halála folytán
kedvező feltételek mellett
azonnal eladó.

:: Közelebbit 2-1 ::

özvegy Schaffer Samunétól
Erdővég.

Zománc-fényes

10-10

GALLÉR

ÉS

KÉZELŐ

TISZTÍTÁS

HÜSVÉTH

kelmefestő és vegytisztító
!! INTÉZETÉBEN. !!

!! Eladó !!
szobanövények,

3-3 mint: 250-3-2

pálmák, ficusok, fenyők,
virágzó ciklamon, szegfű,
krizanténum és begoniák;
továbbá **mindszentekre**

sirkoszorúk

... **élővirágból** ...
elfogadható árért kaphatók:

CSÉRER GYULA,

.. városi kertésznél ..

ZOMBOR.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt (készpénzt, értékpapírt) az ajánlathoz csatolni nem szabad.

6. A versenytárgyalás Zomborban, a vármegye székházának I. emeleti kistermében 1909. évi november hó 30-ik (kedd) napjának délelőtti 9 órakor fog megtartatni; a versenytárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkálatokra vonatkozó általános és részletes feltételek, tervek, az ajánlati költségvetés és az ajánlati minta a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetmény közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Az ajánlati minta és az ajánlati költségvetés nyomtatványai ivenkint 30 fillér árban a közigazgatási kiadóhivatalban (vm. székház, II. emelet) a hivatalos órák alatt a vármegyei kiadótól szerezhetők be.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. A munkálat elnyerője — az ide vonatkozó munkafeltételek értelmében — annak teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni; a munkálathoz szükséges anyagokat pedig teljesen a magyar szent korona országai termelése és ipara révén tartozik beszerezni.

Ezen kötelezettség teljesítésére nézve minden tekintetben a közszállítási szabályrendelet ide vonatkozó határozmányai irányadók.

10. Azon pályázók, kik eddig Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságával üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességeiket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

11. A munkálat odaitélése felett a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur végérvényesen dönt, ki a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választ.

Zombor, 1909. évi október hó 19-én.

VOJNITS ISTVÁN,
alispán.

37192. szám

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

alisp. 1909.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi július hó 1-én 36967/I—C. 1909. szám alatt kelt intézvényével az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. törvényzikkkel engedélyezett hitel terhére kiépítendő bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut Ókér, Temerin, Boldogasszonyfalva és Zsablya községek között elvonuló 43·969—60·000, 63·000—68·000 és 70·000—76·107 km. szakaszai építési munkálatainak végrehajtását és azoknak költségeit engedélyezvén, — ezen munkálatok biztosítása czéljából ezenel nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

1. Ezen utépitkezésnél következő munkálatok fognak vállalati uton biztosittatni:

a) földmunka;

b) a terméskő, zuzott kavics, kötő- és fedőanyag termelése, vasuti vagy vizi szállítása, ki- illetve lerakása és az uttestre való kifuvározása, a kópálya előállítása (utszokrény kiemelés, alapkővezés, kavicssterítés és padkarendezés) valamint a lejárók burkolása;

c) betoncsőátereszek építése;

d) kerékvető felállítása.

Ajánlatok ezen összes munkálatokra együttesen teendők; munkanemenkint külön-külön tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

2. A munka teljesítésének határideje a munkaátadás napjától számított 39 hét, mely időbe a november hó 1-től márczius hó 31-ig terjedő téli időszak nem számittatik.

3. Az ajánlatok egységárrakkal teendők; százalékos árendeményt vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„BÁCS-BODROG VÁRMEGYE ALISPÁNJÁNAK**ZOMBOR.”**

Ajánlat a 37192. alisp. 1909. számú versenytárgyalási hirdetésben kiirt, a bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut 43·969—60·000, 63·000—68·000 és 70·000—76·107 km. szakaszaira vonatkozólag kiirt utépitési munkálatokra.

A kőanyagokra csakis a költségvetésben és a vonatkozó részletes feltételek 22. §-ában körülírt minőségű kővekkal tehető ajánlat. Az ajánlattal együtt a felajánlott kőanyagból (terméskő, kavics, zuzalék, homok) az ajánlattevő pecsétjével ellátott 2—2 db minta is bemutatandó. Amennyiben a bemutatott kőanyag a budapesti kir. József műegyetem laboratóriumával kapcsolatos kísérleti állomás által már megvizsgáltatott, az ajánlathoz ezen hivatalos vizsgálatról kiadott bizonyítvány hiteles másolata is csatolandó.

Az ajánlathoz továbbá az ajánlati költségvetés is csatolandó lesz, melybe az egységárak az e célra szánt rovatokba bevezetendők és azok végösszege is feltüntetendő. A kiírási műveletekhez a hivatalos költségelőirányzat csatolva nem lesz és az pályázók által be nem tekinthető.

A kőanyagok (terméskő, kavics, zuzalék) szállítására a m. kir. államasutak vonalain a beruházási utépitkezések kőanyagaira érvényben levő viteldíjkedvezmény vállalkozónak is biztosítatik, azzal a kikötéssel, hogy az anyagok 400 tonna rakományval terhelt zárt vonatokban szállítandók.

Ezen körülmény ajánlattevők által a kőanyagok egységárainak felajánlásánál figyelembe veendő.

4. Az ajánlatok Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalánál (Zombor, vármegyei székház, I. emelet, közigazgatási iktató) 1909. évi november hó 30-ik (kedd) napjának délelőtt 9 órájáig adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

5. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban az ajánlati költségvetés végösszegének 5%-a legkésőbb 1909. évi november hó 29-ik (hétfő) napjának déli 12 órájáig jelen hirdetmény számára való hivatkozással a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt (készpénzt, értékpapírt) az ajánlathoz csatolni nem szabad.

6. A versenytárgyalás Zomborban, a vármegye székházának I. emeleti kistermében 1909. évi november hó 30-ik (kedd) napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni; a versenytárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkálatokravonatkozó általános és részletes feltételek és tervek, valamint az ajánlati költségvetés és ajánlati minta a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban jelen hirdetmény közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Az ajánlati minta és az ajánlati költségvetés nyomtatványa ivenkint 30 fillér árban a közigazgatási kiadóhivatalban (vm. székház II. emelet) a hivatalos órák alatt a vármegyei kiadótól szerezhetők be.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. A munkálat elnyerője — az ide vonatkozó munka feltételek értelmében — annak teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni; a munkálathoz szükséges anyagokat pedig teljesen a magyar szent korona országai termelése és ipara révén tartozik beszerezni.

Ezen kötelezettség teljesítésére nézve minden tekintetben a közszállítási szabályrendelet ide vonatkozó határozmányai irányadók.

10. Azon pályázók, kik eddig Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságával üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességeiket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

11. A munkálat odaitélése felett végérvényesen a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur fog dönteni, ki is a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árrakra való tekintet nélkül szabadon választ.

Zombor, 1909. évi október hó 19-én.

VOJNITS,

alispán.

Bittermann Nándor és Fia könyv- és nyomdájából Zomborban.

Hálottak napja

közeledtével értesitem a n. é. közönséget, hogy

**élő- és művirág
koszorúk**

bámulatos olcsó árban kaphatók raktáramban.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A n. é. közönség pártfogását

00 3-2 kérvé 00

ÖZV. SÓKA ISTVÁNNÉ

!! művirágkészítő !!

ZOMBORBAN, Apolló-utca 22. szám.

4964/kig. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Ószivác községben megüresedett és évi 720 korona fizetéssel egybekötött kézbesítői állásra **f. évi november hó 15-iki** határidővel pályázatot hirdetek.

Zombor, 1909. október 19-én.

T Á R C Z A Y,
főszolgabíró.

Sertéshizlalók

kinek, mikor, mennyi **miskarolt**, hizóba való **sertés** kell? Mindig van. **Muraközi ménék**, **!! lovak eladóok. !!**

Nagyságos RÓNAY MIHÁLY

= 3-1 gazdasági intézősége, =

Szent-Mária-Liget u. p. Temesvár.

! Ujdonság !

.: VILLAM .:

ZSEBLÁMPÁK

1 korona 60 fillérért kaphatók.

Teltsch Gáspár

3-2 optikusnál Zomborban.